

2.2.8 Lapuan hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Kirkon tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Lapuan hiippakunta tukee seurakuntia kirkon perustehtävän toteuttamisessa ja toteuttaa sitä tuomiokapitulin omassa työssä. Lisäksi hiippakunta vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan. Hiippakunnan toimintaa ohjaavat perinteiset kristilliset hyveet: usko, toivo ja rakkaus (1. Kor. 13:13).

Tuomiokapituli pyrkii palvelemaan seurakuntia tasapuolisesti kolmen maakunnan alueella: Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Vuonna 2021 Lapuan hiippakunnassa on 44 seurakuntaa ja 40 seurakuntataloutta. Tuomiokapituli on viime vuosina kannustanut seurakuntia etsimään ennakkoluulottomasti rakenneratkaisuja, joilla voidaan parhaiten turvata seurakuntien työ eripuolilla hiippakuntaa riippumatta seurakunnan koosta, sijainnista tai varallisuudesta. Toimintasuunnitelmaa valmisteltaessa päätöksentekovaiheessa on kolme seurakuntaliitosprosessia. Mikäli Kirkkohallitus tekee niistä esitysten mukaiset päätökset, hiippakunnan seurakuntien määrä vähenee neljällä vuoden 2022 alussa. Tuomiokapitulin henkilöstö ja hiippakunnan organisaatiokonsulttien verkosto tukevat seurakuntien muutosprosesseja sekä hallinnon järjestämisen, työyhteisömuutosten että hyvän johtajuuden näkökulmista.

Vuoden alussa toteutetaan rovastikuntauudistus, jonka seurauksena rovastikuntien määrä laskee kuudesta viiteen.

Tuomiokapitulilla on kaksi toimistoa, ne sijaitsevat Seinäjoella ja Jyväskylässä. Tuomiokapitulin istuntopaikka on Lapualla. Istuntoja voidaan tarpeen mukaan pitää myös muualla. Kirkon keskusrahaston kiinteistöselvityksen mukaisesti Seinäjoen toimisto muuttaa suunnitteluvuoden aikana vuokralaiseksi Seinäjoen seurakunnan omistamaan kiinteistöön, jossa voidaan hyödyntää myös yhteiskäyttötiloja. Haapaniemen hiippakuntakartanossa sykkii hiippakunnan sydän. Omien koulutusten ja verkostotapaamisten lisäksi Haapaniemessä toteutetaan kirkon kuntoutuskurssit.

Vuonna 2022 Lapuan tuomiokapitulin palveluksessa on 11 viranhaltijaa: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, hiippakuntapastori, neljä asiantuntijaa, piispan sihteeri, toimistosihteeri ja Lapuan piirin kuurojenpappi. Lisäksi tuomiokapitulin työyhteisöön kuuluvat kuntoutussihteeri ja liikuntapappi, joka toimii Kuortaneen Urheiluopiston palkkaamana ja työnjohdon alla. Taloudellisten resurssien niukkeneminen edellyttää tuomiokapitulin tehtävien määrätietoista priorisointia, toimintakulttuurin ja työnteon tapojen uudistamista sekä yhteistyöverkostojen vahvistamista.

Keskeiset strategiset linjaukset vuosille 2022–2024

Lapuan hiippakunnan vuoteen 2026 suuntaava strategia hyväksyttiin hiippakuntavaltuustossa helmikuussa 2021. Strategia linjaa tuomiokapitulin ja sen henkilöstön päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja arkista työtä. Strategiassa viestitään seurakunnille ja yhteistyökumppaneille hiippakunnan lähivuosien keskeisistä painopisteistä. Samalla kutsutaan seurakuntia kulkemaan yhteiseen suuntaan.

Hiippakunnan lähivuosien strategisissa tavoitteissa liitytään kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan. Kaikessa hiippakunnan työssä toimitaan, keskustellaan ja viestitään rohkeasti kristillisen sanoman pohjalta. Tuomiokapitulin työ rakentuu luottamuksen, yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen varaan.

Tuomiokapituli rohkaisee esimerkillään seurakuntia yhteiseen työhön ja strategiaan kumppanuuksiin. Seurakuntia innostetaan edistämään seurakuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia palvella lahjoillaan seurakuntaa. Paikallisten ja alueellisten toimijoiden sekä kirkollisten järjestöjen ja herätysliikkeiden kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan. Tuomiokapituli edustaa selkeästi ja rohkeasti evankelis-luterilaista kirkkoa niissä yhteistyöverkostoissa, joissa se on mukana.

Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia strategiseen ajatteluun ja tukee muutosjohtamista. Hiippakunnan omaa toimintaa suunnitellessa ja seurakuntia konsultoitaessa etsitään erilaisia näkökulmia ja suhtaudutaan avoimesti uusiin ideoihin ja kokeiluihin. Tulevaisuutta pohdittaessa tuodaan selkeästi esiin muutospaineet, mutta samanaikaisesti vähennetään tietoisesti huoli- ja pelkopuhetta. Kaiken toiminnan eettisyyteen ja ekologisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Keskeisimmät painopisteet ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

Hiippakunnan uusi piispa aloittaa virassaan helmikuun alussa. Piispan vaihtuminen vaikuttaa monella tavalla hiippakunnan toimintaan. Tuomiokapitulissa pyritään luomaan mahdollisimman hyvät puitteet uuden piispan tehtävään perehtymiseen sekä seurakuntiin, niiden työntekijöihin ja luottamushenkilöihin tutustumiseen.

Vuonna 2022 hiippakunnassa järjestetään monia alueellisia ja valtakunnallisia tapahtumia. Merkittäviä yhteisiä kokoontumisia ovat muun muassa piispa Simo Peuran lähtömessu ja uuden piispan vihkimysmessu. Molempiin messuihin ja ”juhlahahveille” on mahdollista osallistua joko paikan päällä tai verkon välityksellä. Hiippakuntajuhla järjestetään toukokuussa ja synodaalokokous syyskuussa. Valtakunnallisista tapahtumista työnhajaajien verkostopäivät, Kirkon viestinpäivät ja Papiston päivät toteutetaan hiippakunnan alueella. Tuomiokapituli osallistuu näiden tilaisuuksien järjestelyihin.

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Koronasta palautuminen

- Arvioimme yhdessä seurakuntien kanssa poikkeusoloissa opittuja uusia työn tekemisen tapoja ja muita oivalluksia. Panostamme erityisesti jumalanpalveluselämän sekä seurakuntalaisten osallisuuden ja vapaaehtoistyön palautumiseen koronarajoitusten jäljiltä.
- Autamme seurakuntia kehittämään digitaalista työtä, palveluja ja viestintää entistä yhteisöllisemmäksi ja vuorovaikutteisemmäksi.
- Nostamme esiin työhyvinvointiin liittyviä näkökulmia ja tuemme eri tavoin työyhteisöjen palautumista koronakriisistä. Järjestämme seurakuntien työntekijöille hiljaisuuden retriittejä Haapaniemen hiippakuntakartanossa.

2. Polku-toimintamallin vakiinnuttaminen

- Polku on kutsu elää todeksi toimintakulttuuria, jossa seurakunta on sen jäsenet, luottamushenkilöt ja työntekijät yhdessä. Kannustamme seurakuntia Polku-toimintamallin käyttöönottoon.

- Vahvistamme kirkkoherrojen ja työyhteisökonsulttien Polku-osaamista. Luomme Polku-konsulttien verkoston.

3. Diakonian juhluvuosi 2022

- Tuemme seurakuntia lähimmäisenrakkauden toteuttamisessa koulutusten, konsultointien ja yhteisen kehittämisen kautta.
- Nostamme esiin diakonisia teemoja ja teemme diakoniaa näkyväksi uutiskirje Lehtisessä, synodaalikokouksessa, starttipäivissä, eri verkostoissa ja julki- sessä keskustelussa.
- Ylläpidämme toivon näkökulmaa kaikessa työssämme.

4. Hyvän hallintokulttuurin edistäminen

- Järjestämme piispantarkastukset Keuruun, Kuortaneen, Laihian ja Alavuden seurakunnissa.
- Tuemme seurakuntia seurakuntavaalien järjestämisessä ja uusien luottamushenkilöiden kouluttamisessa sekä rovastikunnallisten luottamushenkilöverkostojen synnyttämisessä.
- Analysoimme seurakuntien kanssa soteuudistuksen vaikutuksia seurakuntien kumppanuuksiin ja pyrimme turvaamaan kirkon työn edellytykset muutosten keskellä.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	77 826,59	120 000,00	90 000,00		
Maksutuotot	59 875,75	120 000,00	90 000,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	17 950,84				
Toimintakulut	-1 274 683,46	-1 374 700,00	-1 305 000,00		
Henkilöstökulut	-1 066 201,21	-1 000 550,00	-1 000 000,00		
Palkat ja palkkiot	-858 152,34	-769 900,00	-839 552,00		
Henkilösivukulut	-258 500,81	-230 650,00	-245 837,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	50 451,94		85 389,00		
Palvelujen ostot	-179 381,59	-314 150,00	-250 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 406,00				
Vuokrakulut	-768,73				
Aineet ja tarvikkeet	-25 075,93	-20 000,00	-45 000,00		
Annetut avustukset	-1 350,00	-30 000,00			
Muut toimintakulut	-500,00	-10 000,00	-10 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 196 856,87	-1 254 700,00	-1 215 000,00	-1 195 000,00	-1 195 000,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot		5 000,00	5 000,00		
Vuokratuotot		5 000,00	5 000,00		
Toimintakulut	-148 754,56	-210 000,00	-205 000,00		
Palvelujen ostot	-35 345,24	-100 000,00	-75 000,00		
Vuokrakulut	-109 347,54	-90 000,00	-100 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-4 061,78	-20 000,00	-30 000,00		
TOIMINTAKATE	-148 754,56	-205 000,00	-200 000,00	-157 000,00	-157 000,00

2.2.9 Helsingin hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Helsingin hiippakunnassa on 30 seurakuntaa, jotka kuuluvat kuuteen rovastikuntaan. Seurakuntayhtymiä on viisi, joista Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät kattavat jäsenmäärästä noin 90 %. Seurakunnista neljä on seurakuntayhtymien ulkopuolella.

Helsingin hiippakunnalla on kolme keskeistä erityispiirrettä. Kirkon jäsenkehityksen lasku ja kristillisen identiteetin oheneminen näkyvät erityisen selvästi Helsingin hiippakunnan alueella. Helsingin hiippakunnan erityispiirre on myös se, että alueella toimivat laaja-alaisesti yhteiskunnan keskeiset toimijat koulutuksen, politiikan, median, kulttuurin ja liike-elämän alalta. Kolmantena erityispiirteenä hiippakunnassa on alueen kansainvälisyys.

Hiippakunnan toiminnan painopisteet ovat missionaarisen ajattelun edistäminen, kirkon näkyväksi tekeminen, työyhteisöjen tukeminen ja hyvän hallinnon kulttuurin rakentaminen.

Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin henkilöstön määrä on säilynyt vuodesta 2020 ennallaan ja säilyy ennallaan suunnittelukauden ajan. Ennakoivan talouden sopeuttamisen vuoksi kymmenen edellisen vuoden aikana tuomiokapitulin henkilöstön määrää on vähennetty 16 työntekijästä yhdeksään työntekijään (vähennys yhteensä 43,75 %).

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

Helsingin hiippakunnan keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet toteuttavat kokonaiskirkon *Ovet auki* -strategiaa 2020–2026. Toiminnan painopistealueita ovat missionaarisen ajattelun edistäminen, kirkon näkyväksi tekeminen, työyhteisöjen tukeminen ja hyvän hallinnon kulttuurin rakentaminen. *Ovet auki* -strategiassa painotetaan kasvavaa, kutsuvaa ja osallistavaa kirkkoa, jossa seurakuntalaiset ovat toimijoita, jotka tekevät kirkkoa eläväksi omassa elinpiirissä.